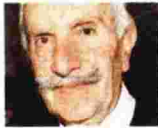

ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ

Όργανο γεωπολιτικής η Μακεδονία

ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΕΡΤΖΟΥ

προέδρου της Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών,
δημοσιογράφου και συγγραφέα

Το Μακεδονικό Ζήτημα είναι αμείβως πολιτικό ζήτημα. Το δημιούργησαν και το αξιοποιούν ξένες ισχυρές Δυνάμεις, με πολιτικό σκοπό να ελέγξουν τον κρίσιμο γεωπολιτικό χώρο της Μακεδονίας και τη συνείδηση των Μακεδόνων. Προκειμένου να νομιμοποιηθούν στον κρίσιμο χώρο αλλά και να επιτύχουν οριστικά αποτελέσματα, προς όφελός τους, οι ξένες Δυνάμεις αναμετρήθηκαν μεταξύ τους διαδοχικά από το 1870 μέχρι σήμερα, χρησιμοποιήσαν ως έμμεσα όργανά τους μικρές χώρες και μικρούς επιχωρίους Λαούς. Γι' αυτό, το Μακεδονικό Ζήτημα επανέρχεται συνεχώς μέχρι σήμερα με διάφορες μορφές, με διάφορα μέσα αλλά με τον ίδιο πάντοτε πολιτικό στόχο: να ελεγχθεί ο γεωπολιτικός χώρος της Μακεδονίας και η ιστορική συνείδηση των Μακεδόνων. Γιατί; Επειδή η Μακεδονία παραμένει επί 2.500 χρόνια ένας γεωστρατηγικός χώρος εξαιρετικής σημασίας. Είναι ο συντομότερος δρόμος που ενώνει τόσο την Ευρώπη με την Ασία όσο και τον ηπειρωτικό Βορρά με τις θερμές θάλασσες του Νότου. Είναι γέφυρα-κλειδί στη μεγάλη γεωστρατηγική. Δεν είναι τυχαίο ότι η Εγνατία οδός λειτουργεί αδιάπτωτα επί δύο χιλιετίες.

Στην εποχή μας η Δύση και η Ανατολή αναμετρώνται στην ενέργεια από την οποία εξαρτάται η ανεξαρτησία της Ευρώπης. Δεν είναι, λοιπόν, τυχαίο ότι πρόσφατα επελέγη οριστικά ο αγωγός TAP (Trans-Adriatic Pipe Line) για να μεταφέρει στην Ευρώπη φυσικό αέριο του Αζερμπαϊτζάν και να μειώσει την εξάρτησή της από το άφθονο φυσικό αέριο της Ρωσίας. Ο αγωγός ακολουθεί την αρχαία Εγνατία: διασχίζει τη Θράκη, τη Μακεδονία και την Αλβανία για να καταλήξει, μέσω Αδριατικής, στην Ιταλία. Η Αθήνα αντελήφθη, επί τέλους, ότι το μεγάλο γεωστρατηγικό πλεονέκτημα της Ελλάδος ονομάζεται Μακεδονία. Ανάλογη αναμέτρηση Δύσης - Ανατολής, σε άλλη κλίμακα, θα διεξαχθεί σύντομα κατά την αποκρατικοποίηση του στρατηγικού λιμένος της Θεσσαλονίκης.

Στη διαδρομή της Ιστορίας, το Μακεδονικό ορίζουν αδρομερώς συγκεκριμένες φάσεις του όπου ενεργούν, συμμαχούν ή αντιπαράθθενται

Ξένες Δυνάμεις τα τελευταία 140 χρόνια. Κεντρικό πεδίο της αναμετρήσεως παραμένει σταθερά η Μακεδονία.

Στα 30 τελευταία χρόνια του 19ου αιώνα η Ρωσία χρησιμοποιεί τη Βουλγαρία ώστε, μέσω αυτής, να ελέγξει τη Μακεδονία και να κατέλθει στις θερμές θάλασσες. Η Ρωσία το 1870 επιβάλλει στον Σουλτάνο την αναγνώριση της ανεξάρτητης Βουλγαρικής Εκκλησίας και την απόσχιση της από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Το 1878 επιβάλλει με τα όπλα την ίδρυση της «Μεγάλης Βουλγαρίας», η οποία ενσωματώνει -στα χαρτιά- τη Μακεδονία και, μετά την αντίδραση της Δύσης, καταλήγει στην πρώτη Ηγεμονία της Βουλγαρίας.

Τον Ιούλιο 1903 η Σόφια προκαλεί στη Μακεδονία την εξέγερση του Ηλιντεν, με σύνθημα «Η Μακεδονία στους Μακεδόνες» και σκοπό την μέτεπτα προσάρτησή της. Επακολουθεί ο σκληρός Μακεδονικός Αγώνας Ελλήνων και Βουλγάρων. Οι Έλληνες επικρατούν και το 1912-1913 απελευθερώνουν το μεγαλύτερο μέρος της Μακεδονίας.

Η Μακεδονία παραμένει επί 2.500 χρόνια ένας γεωστρατηγικός χώρος εξαιρετικής σημασίας

Στους δύο Παγκόσμιους Πολέμους η Γερμανία χρησιμοποιεί ως αντιπρόσωπό της τη Βουλγαρία προκειμένου να ελέγξει τη Μακεδονία, την οποία πρέπει να διασχίσει οπωσδήποτε η γερμανική πορεία προς Ανατολάς, η περίφημη Drag nach Osten προς τα πετρέλαια. Στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο Αγγλία και Γαλλία ανακόπτουν τη Γερμανία και τη σύμμαχό της Βουλγαρία στη Μακεδονία, όπου δημιουργούν το Μακεδονικό Μέτωπο με επίκεντρο τη Θεσσαλονίκη και τελικά επικρατούν. Στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο η Γερμανία εισβάλλει το 1941 στη Μακεδονία και κατακτά όλη την Ελλάδα. Η Βουλγαρία, σταθερό ορμητήριο της Γερμανίας, προσαρτά τη Δυτική Θράκη και την Ανατολική Μακεδονία, όπου εξαπολύει συστηματική γενοκτονία σε βάρος των γηγενών Ελλήνων Μακεδόνων. Προσαρτά επίσης τη Γιουγκοσλαβική Βαρντάρσκα Μπανόβινα, δηλαδή Επαρχία του Βαρδάρη, όπου ο πληθυσμός τούς υποδέχεται ως αδελφούς απελευθερωτές. Είναι το σημερινό Κράτος των Σκοπίων.

Εντωμεταξύ στα 30 χρόνια 1913-

1943 σημειώνονται σεισμικές πληθυσμιακές αλλαγές στη Μακεδονία. Διαδοχικά το 1913 καταφεύγουν κύματα μυριάδων Ελλήνων της Ρωμυλίας και της Ανω Μακεδονίας και 750.000 Έλληνες πρόσφυγες της Ανατολής το 1923. Παράλληλα, αποχωρούν μυριάδες Μουσουλμάνοι στην Τουρκία και Βούλγαροι στη Βουλγαρία. 60.000 περίπου Εβραίοι Μακεδόνες οδηγούνται στο Ολοκαύτωμα το 1943.

Σεισμικές επίσης οι μεταβολές σε παγκόσμια κλίμακα. Και στη Ρωσία το 1917 επικρατεί η Οκτωβριανή Επανάσταση των Μπολσεβίκων. Κατά τον Μεσοπόλεμο η Ρωσία υπό άλλη ονομασία συνεχίζει την αυτοκρατορική γεωπολιτική της με στόχο την κάθοδό της στις θερμές θάλασσες μέσω της Μακεδονίας. Τώρα, όμως, ως αντιπρόσωπό της στην περιοχή χρησιμοποιεί την κομμουνιστική ιδεολογία.

Όταν από το 1917 επικρατεί στη Ρωσία η Οκτωβριανή Επανάσταση των Μπολσεβίκων, ιδρύεται η Ενωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών. Είναι το πρώτο Κράτος στην Ιστορία το οποίο δεν προσδιορίζει η Γεωγραφία ούτε ένα Έθνος ούτε Δυναστεία. Το προσδιορίζει απλώς το πολίτευμά του, το σοσιαλιστικό καθεστώς του και η διαχείρισή του από τα σοβιέτ, δηλαδή από τις αντιπροσωπείες των εργατών, στρατιωτών και αγροτών. Συνεπώς μπορεί να επεκτείνεται αενάως παντού όπου μια ακόμη επιχώρια κομμουνιστική επανάσταση επικρατεί και ιδρύει μια Σοβιετική Σοσιαλιστική Δημοκρατία. Εσην πραγματικότητα η Σοβιετική Ενωση συνεχίζει με άλλα μέσα τη στρατηγική της Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Για να επιτύχει την κάθοδό της στο Αιγαίο ιδρύει τη Βαλκανική Κομμουνιστική Ομοσπονδία, που, όταν επικρατήσει η επανάσταση, θα είναι απλώς η Ενωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών στα Βαλκάνια. Γι' αυτό, το 1924 κηρύσσει ότι διεθνιστικό καθήκον όλων των κομμουνιστών είναι η ανεξάρτητη Μακεδονία και η ανεξάρτητη Θράκη που θα αποτελούν Σοβιετικές Σοσιαλιστικές Δημοκρατίες.

Ετσι, η σοβιετική Ρωσία αποκτά πρώτη φορά Έλληνες συμμάχους για την απόσπαση της Μακεδονίας: είναι οι διεθμιστές κομμουνιστές. Όχι, όμως, όλοι. Πολλοί κορυφαίοι ηγέτες του ΚΚΕ διαφωνούν υπερασπιζόμενοι τη Μακεδονία, όπως ο ιδρυτής της εφημερίδας «Ριζοσπάστης» Γιάννης Πετσόπουλος, ο βουλευτής Σερραφείμ Μάξιμος, ο πρώην Γενικός Γραμματέας του Αποστολίδης και ο ιστορικός Γιάννης Κορδάτος. Διαγράφονται.

Διανοίγονται, έτσι, νέα δραματικά στάδια του Μακεδονικού. Στα επόμενα άρθρα.